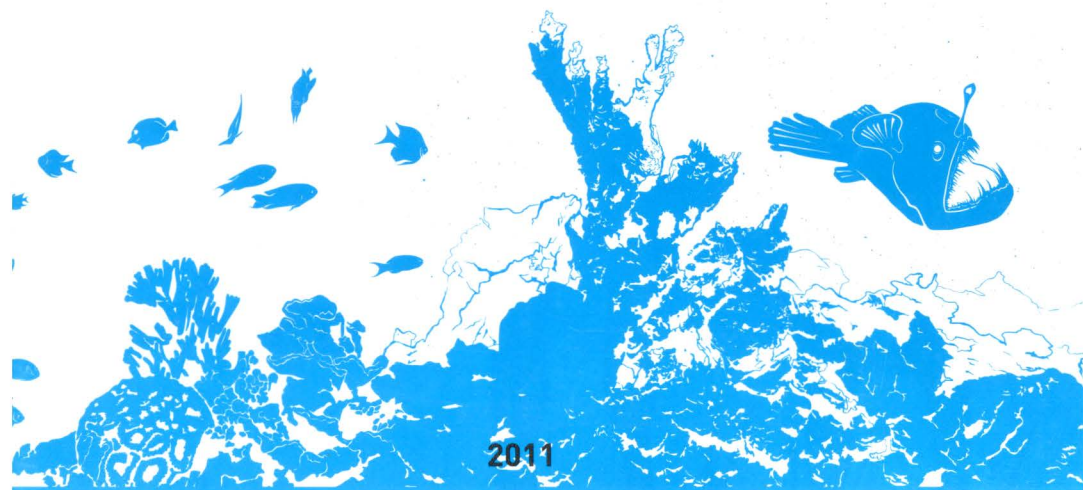

GHIDUL
MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE NATURALĂ
"GRIGORE ANTIPA"

Vedere intrarea principală a
Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” - 2011

Onoare și gratitudine echipei de specialiști ai muzeului, care s-au implicat în mod exemplar, cu profesionalism, devotament și devoțiune în reorganizarea și modernizarea instituției, bazați pe principiile științifice și pe invenția Dr. Grigore Antipa, puse astăzi în lumină de noile mijloace muzeotehnice; astfel de transformări nu sunt nicodată ușoare și nici naturale.

7 septembrie 2011

Dr. Dumitru Murariu
Directorul Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”
m.c. al Academiei Române

necesitatea construirii unui local special, destinat adăpostirii unui “muzeu de Istorie Naturală demn de capitala țării”. “Vă rog mult - scria el - să faceți acest sacrificiu relativ mic pentru știință, căci roadele ce le va da se vor răsplăti însutit și înmiit”. Consiliul de Miniștri a aprobat acel proiect și a pus la dispoziție, într-o perioadă de mari dificultăți financiare, suma de 350.000 lei, necesară ridicării clădirii și un teren de 23.000 m² situat pe Șos. Kiseleff. Odată cu mutarea Muzeului în noua clădire, finalizată în anul **1906**, a început migăloasa și dificila muncă de aranjare a colecțiilor. Deși dispunea de un personal foarte redus (doi cercetători, un preparator și doi muncitori), Grigore Antipa a realizat într-un timp record amenajarea muzeului.

Inaugurarea oficială a Muzeului Zoologic în noua « clădire de la Șosea » a avut loc la **24 mai 1908**, în prezența regelui Carol I, a prințului Ferdinand și a prințesei Maria, a numeroase personalități culturale, științifice și politice ale vremii. Au fost deschise 16 săli și au fost inaugurate și primele diorame din lume: **Tundra, Preria, Savana africană, Sahara** (cele 4 mari diorame biogeografice de la parter).

La 18 iunie 1914, în prezența regelui Carol I și a altor înalte oficialități, au fost deschise publicului alte 11 săli de la demisolul clădirii. La această dată, Majestatea Sa Regele Carol I a consfințit oficial transformarea vechiului **Muzeu Zoologic în Muzeu Național de Istorie Naturală**.

În anul 1933 Muzeul sărbătorea trei evenimente importante : 100 de ani de la înființare, 40 de ani de la numirea lui Grigore Antipa în funcția de director și 25 de ani de la deschiderea muzeului în clădirea din Șoseaua Kiseleff nr. 1. De aceea pe **23 mai 1933**, într-o sesiune jubiliară, regele Carol al II-lea a decis ca în semn de omagiu **Muzeul Național de Istorie Naturală să poarte numele organizatorului său, dr. Grigore Antipa**. Savantul Grigore Antipa a condus destinele muzeului până la decesul său, survenit la 9 martie 1944.

În anul 2008 Muzeul “Grigore Antipa” a sărbătorit un secol de la inaugurarea sa în clădirea de pe șoseaua Kiseleff. Celebrând și respectând acest loc încărcat de istorie, în anul 2007

a început proiectul **Muzeul Național de Istorie Naturală « Grigore Antipa » reinventat la 100 de ani** pentru reorganizarea și modernizarea expoziției permanente, bazată pe impresionantul patrimoniu pe care instituția îl deține. Prin acest proiect expoziția permanentă a devenit mult mai accesibilă, mai incitantă, mai estetică, condițiile de conservare a exponatelor fiind optime și înscriind astfel Muzeul de la Șosea în exigențele muzeotehnice ale secolului 21.

Modernizarea expoziției permanente s-a materializat prin prezentarea pieselor pe teme de zoologie, biogeografie, geologie, paleontologie, etnografie, anatomie, într-o nouă manieră, scenografică, oferind publicului informații vizuale și sonore complexe despre biodiversitatea speciilor și a habitatelor din România și de pe Glob. Noua expoziție ajută la descoperirea adevărurilor științifice, complexitatea și cantitatea informației pusă la dispoziție de specialiștii muzeului să poată fi accesată după interesul fiecărui vizitator și timpul pe care îl are la dispoziție.

Vizitarea expoziției publice

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” este organizat pe 3 niveluri: demisolul având ca tematică Biodiversitatea României, parterul cu tematica Fauna mondială și etajul unde tematicile sunt diverse și extrem de interesante.

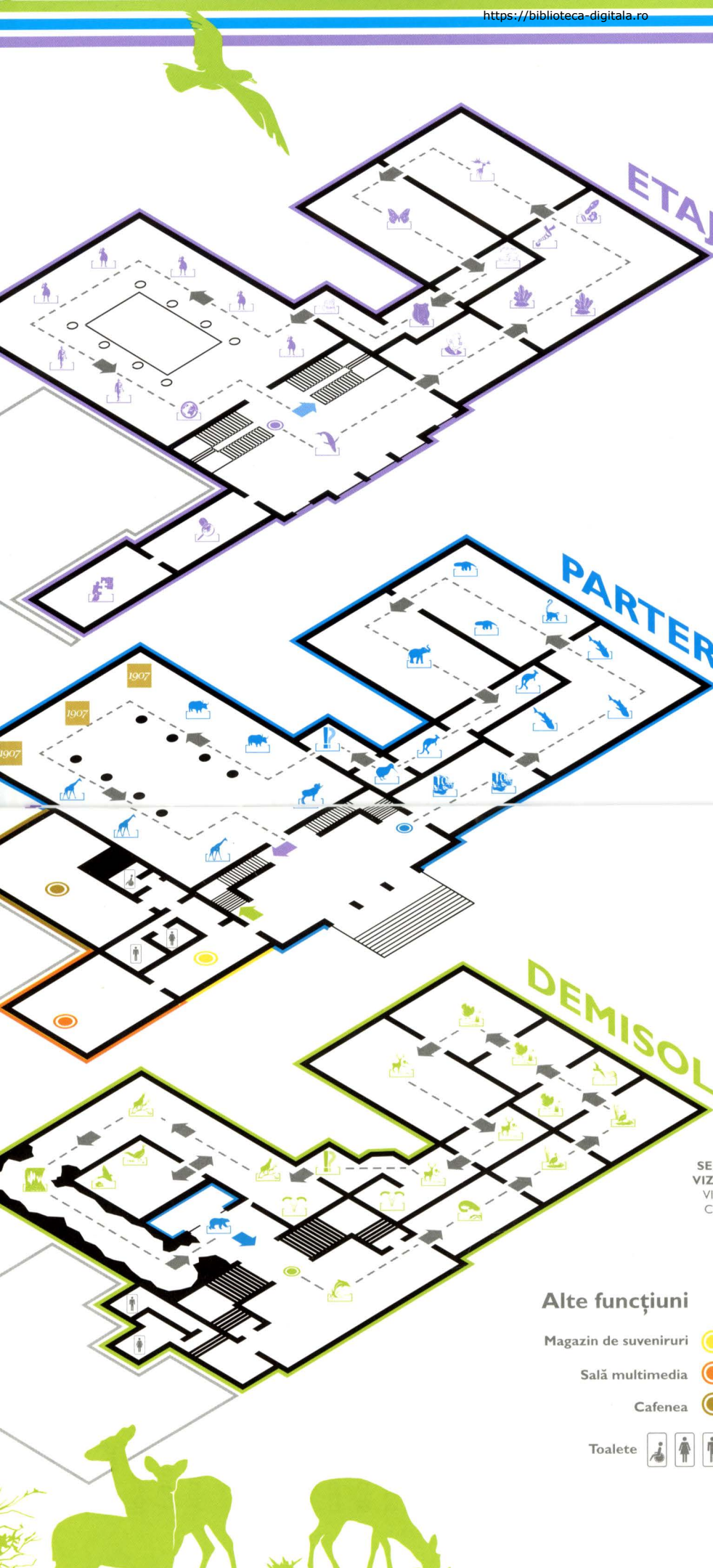
Ajunși la Muzeu în holul de la intrare veți fi flancați de elefanți prin cele doua trofee de elefant africani ce ne duc cu gândul la călduroasa Africa și nu veți depăși momentul de uimire fără să priviți în ochii unui mastodont american, o piesă fosilă reprezentativă prin talie și importanță.

Deja... ați intrat în atmosfera de “muzeu” și ați înțeles dualitatea măreției și fragilității lumii animale.

PLANUL VIZITĂRII

3 ISTORIE NATURALĂ

GIGANȚII MĂRILOR	SALA TROFEELOR
CABINET GRIGORE ANTIPA	EVOLUȚIA SPECIEI UMANE
MINERALE ȘI ROCI	ETNOGRAFIE
GENETICĂ	ANATOMIA OMULUI
ORIGINEA VIEȚII	OMUL ȘI BIOSFERA
SALA FOSELELOR	SALA INTERACTIVĂ
SALA INSECTELOR	SALA ATELIER
ANATOMIE COMPARATĂ LA VERTEBRATE	

2 BIODIVERSITATEA TERREI

MĂRI RECI	BIOREGIUNEA NEOZEELANDEZĂ
MĂRI CALDE	ZONA INFO ȘI DE ODIHNĂ
BIOREGIUNEA MALGAȘĂ	BIOREGIUNEA NEARCTICĂ
BIOREGIUNEA NEOTROPICALĂ	BIOREGIUNEA PALEARCTICĂ
BIOREGIUNEA ORIENTALĂ	1907 DIORAME - 1907
BIOREGIUNEA AUSTRALIANĂ	BIOREGIUNEA ETIOPIANĂ

1 BIODIVERSITATEA ROMÂNIEI

MEDIUL ACVATIC MARIN	SPECII DISPĂRUTE DIN FAUNA ROMÂNIEI
MEDIUL ACVATIC DULCICOL	BIOREGIUNEA ALPINĂ
REZERVAȚIA BIOSFEREI DELTA DUNĂRII	SPECII INTRODUSE ÎN FAUNA ROMÂNIEI
BIOREGIUNEA PONTICĂ	SPECII SINANTROPE
BIOREGIUNEA STEPICĂ	MEDIUL CAVERNICOL
BIOREGIUNEA CONTINENTALĂ	MEDII EXTREME DE VIAȚĂ
ZONA INFO ȘI DE ODIHNĂ	TOALETA

SENS DE
VIZITARE
VISITING
CIRCUIT

Alte funcțiuni

- Magazin de suveniruri
- Sală multimedia
- Cafenea
- Toalete

1

BIODIVERSITATEA ROMÂNIEI

MEDIUL ACVATIC
MARIN

SPECII DISPĂRUTE DIN
FAUNA ROMÂNIEI

MEDIUL ACVATIC
DULCICOL

BIOREGIUNEA ALPINĂ

REZERVAȚIA BIOSFEREI
DELTA DUNĂRII

SPECII INTRODUSE
ÎN FAUNA ROMÂNIEI

BIOREGIUNEA
PONTICĂ

SPECII
SINANTROPE

BIOREGIUNEA
STEPICĂ

MEDIUL
CAVERNICOL

BIOREGIUNEA
CONTINENTALĂ

MEDII EXTREME
DE VIAȚĂ

ZONA INFO ȘI
DE ODIHNĂ

TOALETA

Demisol

Biodiversitatea României

Circuitul expoziției permanente începe de la DEMISOL cu „**Biodiversitatea României**”. Veți fi puși în temă despre biodiversitate prin localizarea României pe harta Europei și prin marcarea celor cinci bioregiuni din țară: alpină, continentală, panonică, stepică și pontică.

Mării Neagre îi este dedicată prima sală, cu material informativ bogat, un ansamblu de piese umede reprezentative din lumea nevertebratelor acestui bazin (expuse în cilindri) și o dioramă de mare întindere, ce prezintă tranziția ecologică de la ecosistemele caracteristice sudului coastei românești (cu fund stâncos) la cele caracteristice zonei nordice a litoralului, în dreptul Deltei Dunării (cu fund mâlos sau nisipos).

În zona cu facies pietros întâlnim numeroși pești, precum guvizi (*Gobio melanostomus*), Labride (steluța), scorpia de mare, lufarul, și specii asociate algelor ce se dezvoltă pe stânci, precum *Gasterostus* (ghidrinul) și *Sygnathus* (acul de mare sau

căluțul de mare). În cea cu facies nisipos se remarcă acipenseridele sau sturionii (morunul, nisetrul, păstruga) și peștii plăți aparținând ordinului Pleuronectiformes precum calcanul, cambula și limba de mare, apoi pești ce se îngroapă în nisip boul de mare (*Uranoscopus scaber*), *Trachinus draco* numit pește-le-dragon. Speciile nectonice (cele care înoată în masa apei) se întâlnesc nediferențiat în funcție de faciesul fundului marin. Dintre acestea remarcăm hamsia (*Engraulis encrassicholus*), șprotul (*Sprattus sprattus*), scrumbia de Dunăre (*Alosa pontica*), dar și specii de talie mare, astăzi întâlnite foarte rar sau deloc în Marea Neagră, precum pălămida (*Sarda sarda*), tonul (*Thunnus thynnus*), peștele-spadă (*Xiphias gladius*). Două specii de mamifere marine, delfinul comun (*Delphinus delphis*) și marsuinul (*Phocoena phocoena*), sunt de asemenea prezente.

În a doua sală **Mediul acvatic dulcicol** este prezentat într-o secțiune printr-un râu mare (precum Tisa, care îmbină în anumite puncte ale cursului ei pe frontiera României elemente faunistice montane, colinare și de șes). Sunt pești care preferă apele reci și bine oxigenate de munte: lostrița, mihalțul (*Lota lota*), apoi cu pești care trăiesc în apele lin curgătoare de la deal și șes (somnul, crapul, șalăul, caracuda etc.) și chiar unii sturioni ce trăiesc în exclusivitate în ape dulci precum, cega (*Acipenser ruthenus*) și viza (*Acipenser nudiiventris*). Remarcăm și două lișițe (*Fulica atra*) prezentate înotând pe sub apă. Este ușor de recunoscut frumosul exemplar de *Silurus glanis* –somn (nicidecum nu e înrudit cu Moș Ene) și *Exos lucius* – lacoma știucă ambele impresionante ca dimensiune.

Lunca inundabilă a Dunării ne oferă imaginea habitatelor de tranziție între mediul acvatic și cel terestru, așa-numitele zone umede din lunca inundabilă a Dunării, suprafețe periodic acoperite de apele mari ale fluviului. În acest habitat, la retragerea apelor, păsările găsesc o hrană extrem de bogată. Remarcăm aici ciconiiformele (berze, stârci), fluierari (*Tringa ochropus*), *Laridae* etc., dar și amfibieni precum broasca de lac, sau

reptile precum șarpele de apă.

Vis-a-vis de această dioramă se găsesc biogrupuri reprezentând cuibărirea la diverse „vedete” din zona bălților: rude mai deosebite ale pelicanilor – cormorani (*Phalacrocorax*), stârci, găinușe de baltă.

Urmează **Delta Dunării** denumită și „paradis al păsărilor”, cu cea mai bogată și spectaculoasă îmbinare de habitate umede și acvatice, și un număr uriaș de specii animale, între care se remarcă îndeosebi diversitatea păsărilor.

Diorama „Delta Dunării” prezintă o perspectivă asupra vieții păsărilor din Delta Dunării, de la marii pelicanii comuni la micul pițigoi de stuf, incluzând și alte specii emblematice precum egreta mare (*Egretta alba*) și cea mică (*Egretta garzetta*), țigănușul (*Plegadis falcinellus*), lopătarul (*Platalea leucorodia*), piciorongul (*Himantopus himantopus*), cormoranii etc. Nu sunt uitate nici târâtoarele, reprezentate prin șerpi de apă și țestoase de baltă.

Imaginea asupra lumii păsărilor din Deltă este completată de două biogrupuri deschise prezentând egretele cu penaj impresionant, și pelicanii creți, cele mai mari păsări din Deltă și România.

În sala următoare ne mutăm privirea către **Bioregiunea Stepică**. Grindurile nisipoase din zona complexului lagunar Razim-Sinoe realizează o tranziție de la habitatele umede din Deltă la stepa din Dobrogea și Bărăgan. Aceste grinduri, reprezentate aici prin diorama „Gura Portița”, oferă un bun loc de cuibărit pentru numeroase păsări, precum pescăruși, chire, ciocîntorsul și pasărea-ogorului.

În bioregiunea stepică, malurile de lut situate aproape de apă - **Malul lutos al Dunării**, sunt un punct de concentrare pentru faună, în principal pentru păsări care găsesc aici un loc bun de cuibărit în găurile pe care și le sapă în lut. Remarcăm lăstunii de mal (*Riparia riparia*), prigoriile (*Merops apiaster*), dumbrăveanca

(*Coracias garrulus*), pescărușul albastru (*Alcedo atthis*), dar și buha mare (*Bubo bubo*), pasăre răpitoare de noapte. Observăm și popândăi (*Spermophilus citellus*), rozătoare caracteristice terenurilor înierbate.

Omul în dorința de se extinde și de a prospera a transformat mult mediul de viață. Bioregiunea stepică este cea mai puternic transformată de om. Nu doar că întinderile de ierburi sălbatice, ce constituie stepa propriu-zisă, au fost înlocuite de culturi agricole, dar și acestea au suferit impactul practicilor agricole moderne: introducerea monoculturilor pe suprafețe foarte mari, mecanizarea și chimizarea agriculturii.

Diorama „**Bărăganul**” surprinde viața în lanurile din Bărăgan în perioada reprezentată de prima jumătate a sec. XX, când păsări din ordinul Gruiformes - dropia (*Otis tarda*) și spâncaciul (*Otis tetrax*) se întâlneau încă frecvent. Ele au dispărut ulterior, sub impactul mecanizării și chimizării agriculturii. Alte specii prezentate aici se găsesc și astăzi, supraviețuind acestor transformări: dintre mamifere – hârciogul (*Cricetus cricetus*), popândăul (*Spermophilus citellus*), iepurele de câmp (*Lepus europaeus*), dintre păsări – prepelița (*Perdix perdix*), potârnichea (*Coturnix coturnix*), ciocârlia de Bărăgan (*Melanocorypha calandra*).

Concomitent cu transformările practicilor agricole au avut loc și campaniile de exterminare a lupilor, considerați dăunători ai șeptelului, prin otrăvirea hoiturilor cu stricnină. Această practică a lovit populațiile de lupi, dar și numeroasele specii de vulturi care consumau cadavrele abandonate. Lupii au supraviețuit, deși nu în toate regiunile țării; unele specii de vulturi au dispărut (precum vulturul pleșuv sur - *Gyps fulvus* și cel negru-*Aegypius monachus*), altele au fost reduse la un număr extrem de mic, de câteva perechi (precum vulturul hoitar – *Neophron percnopterus* și vulturul codalb - *Haliaeetus albicilla*). Diorama „**Bălțile Dunării**” prezintă o scenă comună la începutul sec. XX, respectiv vulturi adunați la un hoit, în cazul acesta în zona bălților Dunării din apropiere de Brăila.

Urmează **silvostepa** sau zona de îmbinare, sau mozaic între stepa ierboasă și pădurile de șes și deal. Zone de silvostepă se întâlnesc în România în Dobrogea, Muntenia, Oltenia și Moldova. Aici întâlnim mamifere precum șacalul (*Canis aureus*), diverse rozătoare, carnivore mici, dar și specii de vânat introduse precum cerbul lopătar (*Dama dama*) și muflonul (*Ovis ammon*); păsări precum barza, gaia neagră (*Milvus migrans*), grangurul (*Oriolus oriolus*), fazanul (*Phasianus colchicus*); reptile precum șarpele de stepă, țestoasa de uscat dobrogeană, gușterul, amfibieni precum broasca săpătoare siriană.

Sala următoare prezintă bioregiunea continentală, cea care ocupă cel mai întins teritoriu în România. **Bioregiunea continentală** cuprinde zone de câmpie, deal și de la poalele munților, unde predomină ca vegetație pădurile de foioase.

Diorama „**Lăstăriș de pădure**” prezintă o asemenea pădure în regenerare, după tăiere. Dacă buturugile sunt lăsate în pământ după tăiere și nu se intervine în alt fel, pădurea se reface în timp, prima etapă fiind cea de lăstăriș, în care se formează desișuri de lăstari ai diverselor esențe de arbori. Aici se adăpostesc numeroase specii de mamifere (vulpea - *Vulpes vulpes*, iepurele de câmp - *Lepus europaeus*, ariciul - *Erinaceus concolor*, căprioara - *Capreolus capreolus*, mistrețul - *Sus scrofa* etc.) și păsări (mierla – *Turdus merula*, cucuveaua – *Athene noctua*, codroșul de pădure - *Phoenicurus phoenicurus*, pitulicea fluierătoare - *Phylloscopus trochilus* etc).

Diorama „**Pădure de deal**” prezintă o pădure matură de fag și gorun. Făgetele, în amestec cu gorunul sau nu, constituie cel mai răspândit tip de pădure din România. Dintre speciile de animale, remarcăm mistrețul, reprezentat aici printr-o scroafă cu pui, veverița - *Sciurus vulgaris*, hermina - *Mustela erminea*, ciufii de pădure - *Asio otus*, sitarul - *Scolopax rusticola*, vipera cu corn - *Vipera ammodytes*, salamandra - *Salamandra salamandra*.

Alăturat diorama „**Viața în Subcarpați**” prezintă un alt aspect din bioregiunea continentală – o zonă de deal înalt,

cu luminișuri de pădure. Cerbul carpatin, reprezentat printr-un mascul adult și o femelă (ciută), se află în centrul acesteia. Poate fi observată de asemenea o vulpe cu pui, precum și păsări, între care răpitoarele acvila țipătoare mare - *Aquila clanga* și viesparul - *Pernis apivorus*.

Diorama „**Cerb atacat de lupi**” este una dintre cele mai spectaculoase diorame.

Cerbul carpatin este o specie importantă în ecosistemele bioregiunii continentale, nu doar prin aceea că este un animal mare, impresionant, și de importanță cinegetică, dar și prin faptul că este una din prăzile principale ale lupului. Lupii se hrănesc pe seama populațiilor de cerbi dar în același timp le „igienizează”, căci ei prind mai ales exemplarele bolnave, slăbite, contribuind prin acest proces de selecție la menținerea unor populații sănătoase de cerbi. Lupii atacă în haite cerbii, iar aceștia, mai ales masculii adulți, se pot uneori apăra cu îndârjire, situație surprinsă în dioramă.

Se observă încercarea dramatică a cerbului de a scăpa de haita de prădători. Lupta dintre cerb și lupi pare să fie o secvență de film oprită din derulare!

Am ajuns în zona mai friguroasă a expoziției după cerbul atacat de lupi zăbovim pe „**Gârlă iarnă**”. Zonele de râu unde apa nu îngheață, din cauza curentului, sau îngheață mai greu, constituie puncte de concentrare pentru păsările de apă în perioada de iarnă. Întâlnim aici oaspeți de iarnă, precum unele specii de rațe, **ferăstrașul mic** (*Mergus albellus*) cu ciocul dințat ca un ferăstrău, **rața lingurar** (*Anas clypeata*) numită astfel după forma ciocului, **rața sulițar** (*Anas acuta*) numită astfel după penele ascuțite de la coadă și **rațele mici** (*Anas crecca*), dar și specii sedentare, precum pescărelul albastru. Remarcăm de asemenea mamifere precum nurca (*Mustela lutreola*), specie cu blană prețioasă, acum foarte rară, și vidra (*Lutra lutra*), aceasta din urmă sub forma unei familii, la care se observă comportamentul de joacă al indivizilor tineri.

Diorama „**Foca din Marea Neagră**” este dedicată

unei specii deosebite, foca-monah (*Monachus monachus*), singura focă întâlnită în trecut în Marea Neagră, la țărmul românesc. Exemplarele ce apăreau pe litoralul nostru (din sud până la gurile Dunării) proveneau din colonia de la capul Caliacra, în Bulgaria. În anii 1980 această colonie a dispărut, ca urmare a perturbărilor și a poluării; se pare că unele exemplare de focă-monah s-ar mai întâlni pe coasta turcească a Mării Negre. Specia este răspândită și în Mediterana și pe coastele atlantice ale Africii de nord-vest. Diorama prezintă un aspect din colonia de la capul Caliacra, așa cum apărea ea la începutul sec. XX, remarcându-se focile-monah, dar și păsări precum pescărușii și reptile precum șarpele de apă.

În **Zona info** vizitatorul se poate informa despre ocrotirii naturii din România și ariile protejate.

Imediat după Zona info „regăsiți” **Specii dispărute din fauna României!** Vitrina cu specii dispărute prezintă diverse specii animale care nu se mai întâlnesc în fauna țării noastre, ele dispărând ca urmare a unor activități distructive ale omului. Pe lângă specii binecunoscute precum zimbrul și castorul, care, după ce au dispărut în sec. XIX, au fost reintroduse, întâlnim și specii de păsări: vulturii, dropia, spârcaciul, cocorul mic, dispărute din cauza campaniilor de otrăvire, mecanizării agriculturii și vânătorii, dar și de pești, victime ale suprapescuitului și poluării, și chiar un șarpe, așa-numitul boa de nisip, care este cunoscut prin câteva exemplare din Dobrogea, specie dispărută.

Bioregiunea alpină cuprinde munții, deasupra regiunii de poale. Diorama dedicată Carpaților românești urmărește o tranziție de la zona inferioară a etajului alpin, cu vegetație de fâgete amestecate cu molid, către regiunile mai înalte, trecând prin zona molidurilor pure, cea a tufișurilor de jnepeni și cea a pajiștilor alpine, cu smârdar, floare de colț etc. Fauna este dispusă și ea în consecință: în zonele de păduri de fag și molid întâlnim carnivore mari, precum lupul, ursul (*Ursus arctos*), și râsul (*Lynx lynx*), dar și păsări precum ierunca (*Bonasia bonasia*),

huhurezul mare (*Strix uralensis*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), alunarul (*Nucifraga caryocatactes*), diverși pițigoii; urcând, întâlnim acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), vipera de munte (*Vipera berus*), iar în zona alpină superioară, capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), marmota - *Marmota marmota* (specie reintrodusă), prundărașul de munte (*Charadrius morinellus*), corbul (*Corvus corax*). O specie rară de pasăre, ocrotită de lege, **fluturașul de stâncă** (*Tichodroma muraria*), își datorează numele frumoaselor culori ale aripilor sale. Sunt în căutare de insecte, pe care le scot din crăpăturile stâncilor cu ciocul lor subțire, lung și curbat. Zborul constă în fluturări de aripi caracteristice, amintind întrucâtva de colibri. Iarna, unele exemplare se deplasează la altitudini joase, putând fi văzute pe turla de biserici, pe ziduri, în cariere de piatră.

În sala cu **Specii introduse** amintim cum Fauna României s-a îmbogățit cu specii introduse de om sau care și-au extins în mod natural arealul către țara noastră. Unele din speciile introduse de om au devenit invazive, înmulțindu-se exagerat în noile teritorii în care au pătruns, și producând daune. Între speciile introduse remarcăm enotul, bizamul și nutria, câteva specii de pești, numeroase specii de moluște și câteva crustacee.

Pe lângă Specii introduse există și **Specii sinantropice**, specii de animale care pot trăi în habitatele modificate de om. Multe sunt binecunoscute, întâlnite inclusiv în marile orașe. Unele sunt considerate în mod tradițional dăunătoare (numeroasele insecte ce pătrund în case: muște, țânțari, molii etc., apoi rozătoare precum șoarecii și șobolanii), altele sunt inofensive (vrăbii, berze) sau chiar utile (rândunelele și liliecii, ce consumă numeroase insecte).

Am ajuns la vitrina dedicată savantului român Emil Racoviță (1868 – 1947), înainte de a intra în replica de peșteră, o vitrină comemorează pe fondatorul biospeologiei (disciplină biologică tratând viețuitoarele din peșteri) și primul explorator român al Antarcticii.

Cine nu a explorat niciodată o peșteră acum are ocazia să vadă principalele formațiuni carstice și atmosfera din **Peșteră!** Este o combinație de materiale originale cu mulaje ale unor formațiuni interesante din peșteri din România. Replica de peșteră cuprinde formațiuni specifice carstului calcaros (stalactite, stalagmite, coloane, concrețiuni, bazine cu apă). Peșterile au reprezentat locuințe și refugii pentru primii oameni. În peșterile din România s-au găsit cele mai vechi resturi umane din Europa, precum craniul de la Peștera cu Oase și cel din peștera Cioclovina Uscată, ale căror replici se găsesc în secțiunea inițială a peșterii. În aceeași secțiune se găsesc și reproducerile unor exemple rare de artă rupestră, identificate recent în peșteri din România. Peșterile constituie un adăpost și pentru diferite viețuitoare: aici se găsesc adesea colonii de lilieci, iar replica de peșteră prezintă o colonie mică de asemenea animale. Între speciile fosile ce se adăposteau în peșteri se remarcă ursul de peșteră, ale cărui oase sunt prezente în secțiunea centrală, și „omul” de Neanderthal, a cărui amprentă de picior din peștera Vârtop, din România, este remarcabilă prin vechime; replica ei este prezentată în secțiunea terminală a peșterii.

Înainte de a ieși din peșteră, remarcăm replica unui ghețar de peșteră. Aceste acumulări de gheață, între care cea mai mare și în același timp cea mai celebră este cea de la Scărișoara, constituie atracții turistice, dar și o importantă sursă de date științifice privind variațiile climei.

Și probabil că veți simți fiorul gheții, dacă ați ratat „ghetarul de la Scărișoara”, în zona cu **Medii extreme**. Medii „extreme” sunt considerate acelea unde condițiile (temperatură, presiune, lumină etc.) diferă considerabil de media planetară a habitatelor lumii vii.

Astfel, sunt considerate habitate „extreme” culmile alpine, habitatele subterane, extrem de reci (polare), extrem de fierbinți (izvoare hidrotermale) și extrem de adânci (abisale). Speciile animale care trăiesc în asemenea medii prezintă particularități ce le ajută să facă față condițiilor deosebite. Speciile

polare prezintă un strat de grăsime ce apără de frig, și adeseori o colorație adecvată, albă. Speciile din zona izvoarelor hidrotermale au relații trofice, începând cu bacteriile chimiosintetice, care utilizează reacții chimice specifice aceluși mediu. Acele bacterii metabolizează precipitatele rezultate din contactul lavei incandescente cu apa rece, pentru sinteza de materie organică, deci pentru hrană. Unele specii, precum viermii Riftia, trăiesc în simbioză cu aceste bacterii. În cazul peștilor abisali, remarcăm scheletul redus și uleios, pentru flotabilitate la mare adâncime; gura mare, pentru a putea prinde prada rară; și organe luminoase care servesc la semnalizare și atragerea prăzilor. În sfârșit, în peșteri viețuitoarele au adesea ochii reduși, pigmentația redusă, dar alte simțuri sunt dezvoltate în locul ochilor: pipăitul prin apendici lungi sau „sonarul” cu ultrasunete al liliecilor.

Diorama „**Arctica**” prezintă animale strâns legate de apele Oceanului Înghețat pentru procurarea hranei: ursul alb, morsa, focile, alcele. Trăind în condiții de mediu asemănătoare cu pinguinii, alcele seamănă la prima vedere cu aceștia, ca rezultat al unei evoluții convergente. Spre deosebire de pinguini, alcele zboară pe distanțe mari. Așa cum pinguinii sunt păsări caracteristice pentru Emisfera Sudică, alcele sunt păsări caracteristice pentru Emisfera Nordică.

Vitrina „**Medii extreme**” este la încheierea vizitării demisolului și prezintă viețuitoare din preajma izvoarelor hidrotermale oceanice (viermi, crustacee, scoici), pești abisali oceanici, pești și crustacee de mare adâncime din Lacul Baikal din Rusia, precum și diverse specii (lilieci, amfibieni, pești, nevertebrate) din peșteri.

2

BIODIVERSITATEA TERREI

MĂRI RECI

BIOREGIUNEA
NEOZEELANDEZĂ

MĂRI CALDE

ZONA INFO ȘI
DE ODIHNĂ

BIOREGIUNEA
MALGAȘĂ

BIOREGIUNEA
NEARCTICĂ

BIOREGIUNEA
NEOTROPICALĂ

BIOREGIUNEA
PALEARCTICĂ

BIOREGIUNEA
ORIENTALĂ

DIORAME - 1907

BIOREGIUNEA
AUSTRALIANĂ

BIOREGIUNEA
ETIOPIANĂ

Parter

Fauna Globului

Fauna mondială este prezentată tematic după criteriul biogeografic, în diorame fiecare din marile regiuni biogeografice este reprezentat printr-un număr de specii caracteristice, suplimentate cu piese umede prezentate sub forma cilindrilor verticali.

Deosebim **Bioregiunile marine:**

În prima sală, prezentarea bioregiunilor marine începe cu mările reci arctice și antarctice.

Diorama „Mările reci arctice” prezintă mai multe specii de păsări din familia papagalilor de mare, câteva de pești, precum și lei de mare, ursul polar (*Ursus maritimus*) și o specie de focă. **Diorama „Mările reci antarctice”** prezintă specii caracteristice mărilor ce înconjoară continentul antarctic; aici papagalii de mare sunt înlocuiți de către pinguini; există specii locale de lei de mare, iar dintre pești este prezent un răpitor mare, rechinul de Groenlanda (*Somniosus microcephalus*), care trăiește în mările reci ale ambilor poli.

Sala următoare este dedicată **mărilor calde și temperate**, cu excepția unei serii de

preparate umede ce conțin specii din mărite reci.

O dioramă este dedicată **bioregiunii marine atlantice**. Aceasta cuprinde mărite temperate și calde din bazinul Oceanului Atlantic. Unele dintre aceste specii sunt răspândite și în cealaltă bioregiune (cea indo-pacifică), așa-numitele specii pantropicale. Remarcăm aici rechini de talie mare precum rechinul albastru (*Prionace glauca*) și rechinul-ciocan (*Sphyrna zygaena*), apoi specii precum lamantinul (*Trichechus manatus*), țestoasa pieleasă (*Dermochelys coriacea*), peștii-torpilă (*Torpedo torpedo*) etc.

Cele două diorame ce prezintă bioregiunea marină indo-pacifică sunt importante prin specii precum dugongul, un mamifer marin, apoi rechinul alb, de talie mare (*Carcharodon carcharias*), peștele ferăstrău (*Pristis pristis*), latimeria (*Latimeria chalumnae*), pește considerat o „fosilă vie”, descoperit recent și similar cu specii fosile cunoscute din Paleozoic și Mezozoic), peștele arici și numeroase specii de pești ai recifelor de corali.

Sălile următoare sunt dedicate **bioregiunilor terestre**.

Bioregiunea malgașă cuprinde insula Madagascar. Ea este prezentată printr-o secțiune de dioramă. Aici pot fi admirate câteva specii rare, caracteristice Madagascarului și insulelor învecinate, precum lemuri (ai-ai, indri, lemurianul-mangustă și alții), tenrecul (un insectivor similar ariciului), câteva păsări (mai ales din grupul dumbrăvenței) și reptile între care subspecia malgașă a crocodilului de Nil și țestoasa uriașă din insula Aldabra.

Între speciile expuse ca preparate umede: un gecko cu coada frunză și cameleonul mic cu armură, reptile care imită plantele, spre a se camufla, prin culoare și formă.

Bioregiunea neotropicală cuprinde America de Sud, America Centrală și insulele Mării Caraibilor. Ea este reprezentată prin două diorame, una prezentând speciile din biomul de pădure tropicală, alta din cel de pampas.

Diorama „Pădurile tropicale ale Americii de Sud” cuprinde specii binecunoscute ale bazinului amazonian, precum jaguarul, leneșii, tapirul sud-american, anaconda, tucanul cu cioc curcubeu sau papagalul ara, dar și rarități precum crocodilul cubanez sau oposumul de apă.

Diorama „Pampas” prezintă viața în câmpiile înierbate sud-americane, cu specii precum puma, guanaco, struțul nandu și ruda sa din zone mai reci, struțul lui Darwin, furnicarul uriaș, condorul andin etc.

Între piesele umede remarcăm păianjenul uriaș, broasca din lacul Titicaca, șarpele-coral, dipnoiul sud-american – un pește care poate respira și prin două organe similare unor plămâni, putând supraviețui în ape foarte puțin oxigenate (și chiar la secarea apei, îngropându-se în mâl și respirând, printr-un orificiu, aerul atmosferic), peștii pirania (piranha) etc.

Bioregiunea orientală, cuprinzând Asia sudică și sud-estică, este reprezentată prin două diorame, dedicate, respectiv, faunei indiene și celei indo-malaeze.

În diorama „**Faună indiană**” remarcăm specii caracteristice subcontinentului indian, precum tigrul, gavialul, bivolul indian, păunul, cobra indiană sau șarpele cu ochelari, găina sălbatică, macacul-leu; în diorama „**Faună malaeziană**”, animale tipice pentru arhipelagul indonezian și sud-estul Asiei: tapirul indian, urangutanul, fazanul Argus, pitonul tigrat, specii de gibbon, lemurianul zburător, pantera neagră (aceasta din urmă fiind o formă melanică a leopardului, întâlnită cel mai des în Malaezia și Indonezia).

În această sală este expus liber elefantul indian (*Elephas maximus*), specie binecunoscută, răspândită atât în India cât și în Indochina și arhipelagul indo-malaez.

Între piesele umede putem observa o specie de șopârlă „zburătoare” (care planează prin extinderea unei membrane

piełoase între coastele alungite și mobile) și broaște „zburătoare” (care planează cu ajutorul membranei bine dezvoltate dintre degetele lungi), o specie de miriapod veninos de talie mare etc.

Bioregiunea australiană cuprinde Australia, Noua Guinee și câteva insule vecine. Ea este reprezentată prin trei diorame.

Cea dintâi reproduce o tranziție între deșertul australian și o pădure temperată de eucalipt. Remarcăm aici animale binecunoscute din fauna Australiei: cangurii, struțul emu (*Dromaius novaehollandiae*), câinele dingo (*Canis lupus dingo*), ursulețul koala (*Phascolarctos cinereus*), pisica nord australiană (*Dasyurus hallucatus*), ornitorincul (*Ornithorhynchus anatinus*), pasărea liră (*Menura novaehollandiae*), papagalul curcubeu etc.

Următoarea dioramă surprinde un aspect din pădurile mlăștinoase din nordul Australiei. Pot fi observați aici crocodilul de apă sărată, o specie de cangur, veverița zburătoare marsupială, precum păsări între care pescărași și pasărea paradis cu piept azuriu. În cadrul aceleiași bioregiuni, următoarea dioramă prezintă fauna specifică insulei Noua Guinee. Poate fi remarcată aici o specie de cangur arboricol, apoi două specii de cazuar, porumbelul cu coroană – cea mai mare specie de porumbel din lume – precum și mai multe specii de păsări ale paradisului și de papagali, o pasăre rinocer etc.

Între preparatele umede există șerpi extrem de veninoși precum șarpele-tigru australian, șopârla cu ghimpi sau molohul, dar și dipnoiul australian – un pește care poate respira și printr-un organ similar unui plămân, putând supraviețui în ape foarte puțin oxigenate.

Bioregiunea neozeelandeză este limitată la Noua Zeelandă. Aici întâlnim o faună relativ săracă, dar foarte specifică, în care remarcăm papagalul-bufniță (*Strigops habroptilus*), păsări nezburătoare precum găinușa weka (*Gallirallus australis*) și păsările kiwi din genul *Apteryx* Shaw, și o reptilă interesantă, hatteria (*Sphenodon punctatus*), reprezentant al unui ordin de reptile

înfloritor în Mezozoic, iar acum reprezentat doar prin două specii din Noua Zeelandă.

Urmează **Zona info** care este dedicată tot biogeografiei mondiale, cu imagini și informații despre fauna diverselor bioregiuni ale globului.

Bioregiunea holarctică cuprinde cea mai mare parte a Eurasiei și Americii de Nord, precum și nordul Africii. Cele două diorame care o sugerează se referă la fauna Americii de Nord (după unii –regiunea Nearctică) și la cea a Eurasiei – regiunea Palearctică.

Diorama „**America de Nord**” cuprinde o selecțiune din cele mai reprezentative viețuitoare din diverse regiuni ale continentului nord-american, precum elanul, oaia sălbatică a lui Dall, ursul negru, aligatorul, vulturul cu cap alb, sconsul, coiotul etc.

Diorama „**Eurasia**” este axată pe prezentarea de specii animale din Europa și Asia, evitând însă repetiția speciilor întâlnite în sectorul „Fauna României”. În afară de zimbri și unele păsări precum lebăda, vietăți întâlnite și în România, remarcăm aici specii central-asiatice precum colunul, argalul (*muflonul central-asiatic*), irbisul (*leopardul zăpezilor*), yacul, specii caracteristice nordului Eurasiei precum jderul-flămânzică (*glutonul*) și specii din estul Asiei, precum cerbul milu și numeroase specii de fazan, între care cel auriu și cel regal.

Lăsați-vă impresionați de Seria **dioramelor istorice**. Aceste diorame biogeografice au fost prezentate publicului la **24 mai 1908**, data inaugurării oficiale a muzeului în noul edificiu de pe Șos. Kiseleff. Pe atunci erau deschise publicului numai sălile de la parterul și etajul acestui edificiu. Dioramele surprind aspecte din mai multe bioregiuni și pot fi considerate „muzeu în muzeu”.

Diorama „**Tundra arctică**” surprinde aspecte din tundră. Tundra ocupă insulele arctice, părțile nordice ale Europei, Asiei și Americii de Nord (circa 1/10 din suprafața Pământului).

Fauna se caracterizează prin numărul mic de specii, reprezentate însă printr-un număr mare de indivizi. În dioramă sunt prezentate unele dintre speciile terestre răspândite în acest ținut înghețat: iepuri polari, vulpi polare, reni, potârnichi polare. În timpul lungilor și asprelor nopți polare, când totul este acoperit de zăpadă, acestea au blana, respectiv penajul, de culoare albă, protectoare. Imaginea tundrei este întregită de două piese expuse liber, un bou moscat și o vulpe polară, ambele donate de Gheorghe Iaciu, în 2010.

Diorama „Preria” cuprinde specii din câmpiile înierbate ale Americii de Nord – bizonii binecunoscuți, dar și alte specii precum câinii de prerie rozătoare numite astfel după sunetele pe care le emit, asemănătoare lătratului de câine), dar și unii dintre cei mai periculoși șerpi, crotalii (șerpilor cu clopoței), al căror venin este mortal atât pentru animale, cât și pentru om. Preria se întindea odinioară pe o imensă suprafață din centrul Americii de Nord. Denumirea sa, dată de călugărul iezuit Jacques Marquette, provine din cuvântul francez prairie (pășune). Astăzi mai există numai 2% din pajiștile originare. Numărul bizonilor, mamiferele emblematice ale preriei, era înainte de venirea coloniștilor europeni de 30 – 50 de milioane. Vânați fără măsură s-au împușinat până aproape de dispariție. Specia, cu un efectiv actual în jur de 250.000 de exemplare, supraviețuiește numai în rezervații.

Diorama „Antarctica” prezintă un exemplar de focă-elefant (sau elefant de mare) impresionant prin talie, dar și alte pinipede: o otarie sudică și un juvenil de leopard de mare, precum și un penguin regal.

Diorama „Savana” cuprinde câteva specii de antilope din savanele africane. În Sahara sunt speciile de păsări diurne - ciovlica de deșert, specie sedentară și vulturul hoitar, specie migratoare. Printre dune pot fi întâlniți varanii de Nil. Noaptea își fac apariția șoarecii săritori. În trecut unicele mijloace eficiente de deplasare pe distanțe lungi erau „cărăbiile deșertului” – cămilele. Specia caracteristică este dromaderul (cămila cu o singură cocoșă). Cuvântul arab sahara înseamnă loc pustiu.

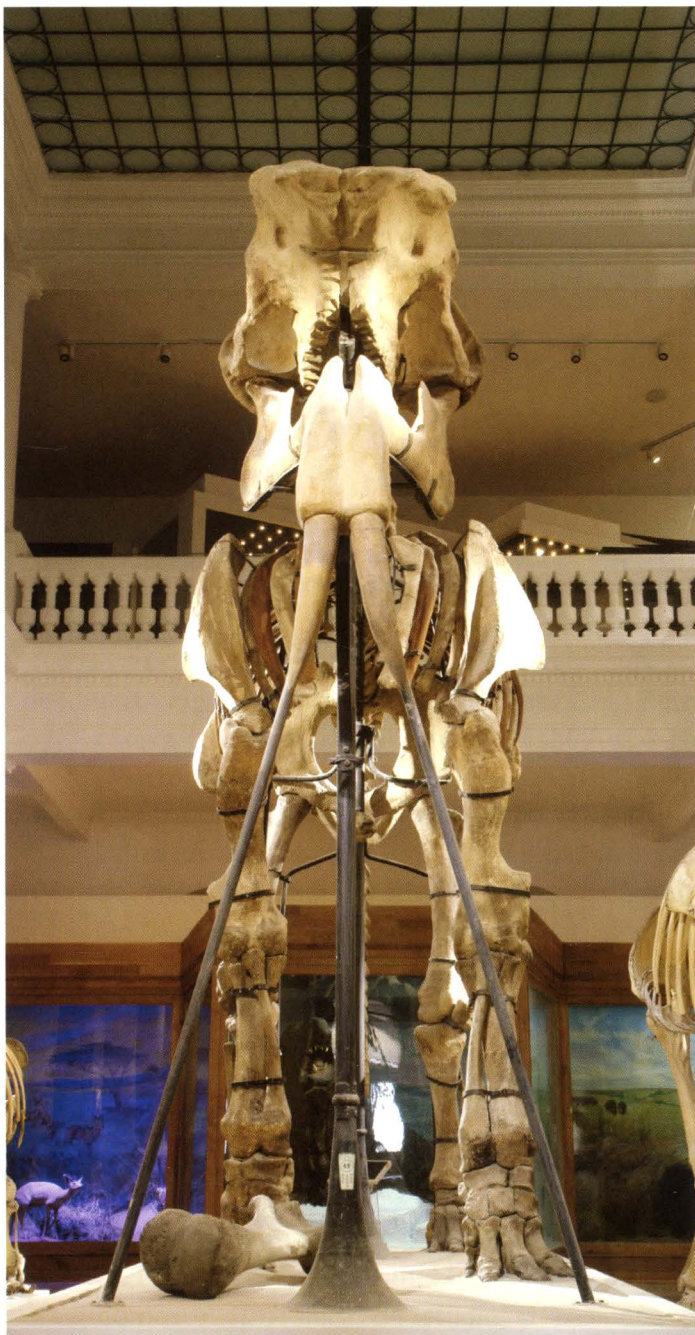
Sahara, cel mai mare și mai fierbinte deșert al lumii, este situat în partea nordică a Africii. Cea mai mare temperatură, de +580C, a fost înregistrată la Al Aziziyah, în Libia.

Bioregiunea etiopiană cuprinde Africa la sud de Sahara. Acestei bioregiuni îi sunt dedicate o dioramă și o zonă de expunere liberă. Diorama prezintă viața în zonele umede și împădurite din Africa centrală. Remarcăm hipopotamul, o specie de crocodil, păsări asociate zonelor umede (flamingo, cioc-foarfece etc.), okapi – specie din familia girafei, cu un aspect deosebit, descoperită în 1901; exemplarul expus este primul din lume montat întreg, gorila de munte, cimpanzeul, o specie de pangolin, papagalul jaco, civeta africană, pitonul african etc.

Zona de expunere liberă este dedicată zonelor deschise africane, de savană și semideșert, cuprinzând animale binecunoscute precum girafa, două specii de antilope gnu, bivolul sălbatic african, o specie de zebra, cele două specii de struți africani, porcul-furnicar african (unicul reprezentant al unui ordin aparte de mamifere, Tubulidentata), pavianul, leopardul, leul, ghepardul, hiena pătată.

În rândul seriei de piese umede expuse laolaltă, din bioregiunile holarctică și etiopiană, putem remarca o specie rară de sturion de Amu-Daria din Asia Centrală, salamandra uriașă nord-americană și somnul electric african, specie capabilă să emită descărcări electrice.

În „**Atrium**”-ul central al muzeului pot fi admirate scheletele ale unor mamifere de talie mare: un elefant indian, un hipopotam și dinoteriul, *Deinotherium gigantissimum*, cea mai mare specie de dinoteriu și unul din cei mai mari proboscidiieni fosili; numele lui științific înseamnă „animal teribil”, pentru talia și puterea neobișnuită, știindu-se că existau și indivizi de 5 m înălțime. Scheletul expus este singurul schelet complet al acestei specii și în același timp materialul-tip după care ea a fost descrisă. El provine din România, fiind excavat în 1890 de Gr. Ștefănescu la Mânzați – jud. Vaslui. De remarcat că scheletul nu aparține unui exemplar la talia maximă a acestei specii, fiind expus alături un os humerus al unui exemplar considerabil mai mare.

Deinotherium giganteum

3

ISTORIE NATURALĂ

GIGANȚII MĂRILOR

SALA TROFEELOR

CABINET
GRIGORE ANTIPA

EVOLUȚIA
SPECIEI UMANE

MINERALE ȘI ROCI

ETNOGRAFIE

GENETICĂ

ANATOMIA OMULUI

ORIGINEA VIEȚII

OMUL ȘI BIOSFERA

SALA FOSILELOR

SALA INTERACTIVĂ

SALA INSECTELOR

SALA ATELIER

ANATOMIE COMPARATĂ
LA VERTEBRATE

Etaj Fauna Globului

Trecerea spre ETAJ se face ieșind către sala de intrare. Vă întâmpină **„Giganții mărilor”** - specii de talie mare din fauna mărilor și oceanelor, atât nevertebrate cât și vertebrate. Remarcați câteva crustacee de talie mare: crabul uriaș japonez (*Macrocheira kaempferi*) și homarul (*Homarus gamarus*), pești precum cambula uriașă (*Hippoglossus hippoglossus*), peștele-lună (*Mola mola*) și diavolul de mare (*Manta birostris*), iar dintre mamifere, pinipelele sunt reprezentate printr-un schelet de morsă, sireniienii printr-un schelet de lamantin, iar cetaceele, cele mai numeroase, mai cunoscute și mai mari mamifere marine, printr-un schelet de delfin, unul de narval (*Monodon monoceros*), un mascul, remarcabil prin „lancea” sa și unul de balenă cu cocoașă, de 10 metri lungime.

Am recreat **Cabinetul marelui savant Grigore Antipa** – primul hidrobiolog din țară. Aici domește atmosfera de studiu și pasiunea pentru natură. Mai multe volume, documente și obiecte

personale, mobilierul pe care Antipa l-a folosit în viață, unele piese excepționale achiziționate de către el (gorilele naturalizate și scheletele de gorile) sau studiate cu predilecție de către Antipa (preparatele umede de pești) precum și bustul savantului compun acest omagiu către cel care și-a lăsat numele Muzeului.

Din cabinet veți da direct în sala dedicată „**Mineralogiei**”. Diverse eșantioane de minerale și roci se găsesc expuse aici, în ordinea clasificării chimice a mineralelor și a celei geologice a rocilor. Se remarcă și expunerile de pietre prețioase, de minerale fluorescente, precum și geodele de ametist și cuarț-marcasit, remarcabile prin dimensiuni.

În continuarea tematicii „mineralogie”, **domul de proiecție** prezintă, prin proiecții video speciale, materiale legate de structura și formarea universului și corpurilor cerești, incluzând Pământul și sistemul solar.

Ca o introducere în tematica de paleontologie, sunt prezentate, la ieșirea din zona domului de proiecție, o expunere privind originea vieții, teoriile existente și experimentele elaborate în această privință, precum și o expunere privind principiile eredității și variabilității organismelor, având ca bază informația înscrisă în acizii nucleici – situație comună întregii lumi vii. Tot aici, succesiunea formelor de viață de-a lungul istoriei geologice a Pământului este prezentată sub forma plastică a unei spirale.

Sala dedicată paleontologiei recrează ambianța unui sit paleontologic, o parte dintre fosile fiind prezentate „in situ” într-o replică de excavație, sau într-o prezentare care imită straturile sedimentare. Aici, pe peretele din stânga, observăm fosile conservate în lespezi de gresie litografică: specii de crocodilieni fosili, de pești fosili, un ihtiozaur (reptilă mezozoică cu aspect similar unui rechin sau delfin) și o replică a celebrei fosile *Archaeopteryx*, considerată drept prima pasăre, cu caractere „primitive” ce amintesc reptilele. Puntea transparentă ridicată poartă vizitatorul pe deasupra unei replici de șantier paleontologic,

în care pot fi observate resturi ale elefantului de stepă, mamutului și altor mamifere de talie mare, de vârstă cuaternară. Scheletele întregi de cerb gigant, de *Glyptodon* (mamifer fosil uriaș, similar tatu-ului de astăzi) și de urs de peșteră aparțin tot perioadei cuaternare.

Pe peretele din dreapta este redată succesiunea erelor geologice și subdiviziunilor lor, perioadele. Fiecărei perioade îi sunt asociate fosile caracteristice. Perioadele se remarcă prin apariția succesivă, ca fosile, a diferitelor tipuri de viețuitoare: în Cambrian și Ordovician predomină diverse nevertebrate, între care trilobiți, moluște, corali; în Silurian remarcăm pești diverși, în Devonian primii amfibieni și primele plante terestre, în Carbonifer numeroase forme de amfibieni, primele reptile, păduri vaste care au format zăcămintele de cărbune, și diverse insecte; în Permian numeroase reptile; în Triasic apar dinozaurii și primele mamifere, în Jurasic și în Cretacic întâlnim o diversitate remarcabilă a dinozaurilor, primele păsări și plante angiosperme; în Eocen, Paleocen și Miocen o mare diversitate a mamiferelor și păsărilor, iar în Pleistocen, pe lângă diversele specii asociate „erei glaciare”, apar primele resturi umane.

La Antipa dinozaurii au prins viață. În cele trei „ferestre în timp” sunt prezentate reconstituiri dinamice, tridimensionale, ale mai multor specii de viețuitoare fosile, între care unii dinozauri.

Urmează **Sala „Insecte”**, introducerea în tematica insectelor este făcută de un panou filogenetic general al animalelor, urmat de un panou ce prezintă ponderea copleșitoare a insectelor în lumea animală și reprezintă cel mai numeros grup de viețuitoare (ca număr de specii) de pe Pământ. În partea stângă, după un panoul filogenetic al clasei insectelor, sunt prezentați reprezentanți ai diverselor ordine de insecte: ortoptere (lăcuste, greieri, cosași, coropișnițe etc.), dermaptere (urechelnițe), blattodee (gândaci de bucătărie), mantodee (călugărițe), odonate (libelule), homoptere (cicade, afide etc.), heteroptere (ploșnițe), neuroptere (leul-furnicilor, etc.), coleoptere (cărăbuși, gărgărițe, buburuze etc.), lepidoptere (fluturi, molii), diptere (muște, țânțari, tăuni etc.),

himenoptere (albine, bondari, furnici, viespi etc.) și altele. Pentru pasionați există „**Colțul entomologului**” unde sunt amintite câteva din instrumentele și metodele folosite în studiul insectelor. În partea dreaptă, expunerea este dedicată tipurilor de dezvoltare în lumea insectelor, homocromiei (colorație de camuflaj similară cu a substratului) și mimetismului (imitația culorii unor specii toxice sau veninoase de către unele inofensive, spre a „păcăli” prădătorii) la insecte, insectelor parazite și tipurilor de cuiburi la insectele eusociale (albine, furnici etc.)

În sala cu **Anatomia comparată** a omului și a vertebratelor se observă o expunere comparativă a adaptării scheletului în funcție de mediul și modul de viață al diverselor specii terestre, acvatică, zburătoare, arboricole și săpătoare. Alte expuneri prezintă comparativ creierul, craniul, inima și etapele dezvoltării ontogenetice la diferitele clase de vertebrate (ciclostomi, pești cartilaginoși, pești osoși, amfibieni, reptile, păsări și mamifere), cu mai multe exemple din fiecare clasă – inclusiv omul.

După ce ați comparat și observat multiplele diferențe dar și apropieri dintre diferite specii urmează sală dedicată unei expuneri de **trofee vânătoarești**, care, prin diversitatea lor, reflectată mai ales în variația formei capului și coarnelor la mamifere, continuă expunerea de anatomie comparată și face în același timp trecerea către sălile următoare, dedicate omului și impactului său asupra naturii. Remarcăm aici trofee precum un rinocer negru african, donat de vânătorii și exploratorii români Dimitrie și Nicolae Ghika-Comănești, o capră neagră și un căprior din donația Horia Almășan și mai multe antilope africane și un elan, din donația Gheorghe Iaciu. Două piei de șarpe – un piton african, don. P. Dressner, și o anaconda – se adaugă acestei colecții.

Trecerea către sălile dedicate omului se face printr-un coridor ce prezintă reconstituiri originale ale unor **hominide fosile**: un australopitec robust, un pitecantrop, un neanderthalian,

precum și un om propriu-zis (*Homo sapiens*) din cultura preistorică Cro-Magnon.

Sala următoare este dedicată **Omului**. Diversitatea umană, biologică și culturală, este prezentată prin **expunerea de etnografie**, structurată tot pe criteriul geografic. Sunt expuse mulaje în mărime naturală ale unor populații umane, împodobite cu portul, armele și uneltele lor tradiționale. Într-o serie de vitrine sunt prezentate un număr de alte piese etnografice ce completează expunerea.

Prima vitrină cuprinde populații din Australia și Oceania: aborigeni australieni, locuitori din insulele Fiji și Gilbert, un papuaș; următoarea este dedicată Africii, prezentând grupurile etnice san, macua, masai, danakil, herero, bijagos, precum și pigmei central-africani; cea de-a treia, Asiei sudice și sud-estice, cu populațiile vedda, dayak, tamil, birmană, și locuitori din insulele Andaman; în sfârșit, ultima vitrină cuprinde populații din Eurasia nordică și cele două Americi: un japonez, un ainu, amerindieni Dakota (Sioux), o femeie aztecă și un bărbat arua. Sunt expuse liber mulajele reprezentând două popoare ale Arcticii: un lapon și un inuit, cel dintâi însoțit de un ren naturalizat, cel de-al doilea de un caiac, piesă originală. Dintre piesele etnografice auxiliare, expuse în vitrine, remarcăm bumerangul australian, idoli vrăjitorești nkisi din Congo, mai multe arme indoneziene remarcabile prin calitatea tehnică și artistică de realizare, precum și mumii egiptene și peruane, și câteva trofee ale dayacilor (vânători de capete din Kalimantan) și din bazinul amazonian. Sunt de remarcat așa-numitele capete zanza, trofee ale tribului jivaro din Amazonia peruană, capete reduse la mărimea pumnului printr-o tehnică specială de desprindere a pielii de pe craniu și al uscării ei așa încât să se strângă păstrând intactă expresia trăsăturilor.

Expunerea de **anatomia omului** constă din mulaje și planșe anatomice detaliate, precum și montaje interactive cu ajutorul cărora poate fi explorată funcționalitatea diverselor componente ale organismului uman. Efectele nocive pentru organism ale unor practici precum fumatul sunt de asemenea

prezentate.

Vizitarea Muzeului se încheie cu expunerea dedicată **impactului omului asupra biosferei**. Scheletele a două specii de păsări nezburătoare dispărute din cauza vânării lor de către om – pasărea moa din Noua Zeelandă și porumbelul dodo din insulele Mascarene – reprezintă o amintire a realității extincției speciilor sub presiunea intervențiilor umane, iar panourile informative, prezentând imagini și date despre degradarea (tot de către om) a mediului natural toate aspectele invitând la reflecție asupra modului în care putem contribui la ocrotirea naturii.

Cunoașterea și conservarea biodiversității va fi și tema de bază a programelor de activități cu tinerii, în două săli, special amenajate pentru elevi și studenți și pentru orice doritor de a cunoaște mai mult din temele globale, cu aplicații locale.

Programele educaționale și contribuțiile la ridicarea gradului de civilizație sunt permanent susținute de cercetarea științifică și păstrarea valorilor patrimoniale, prin care Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” se impune ca o instituție de referință.

Text:

Dr. Alexandru Iftime

Muzeograf Maria Bezede

Foto:

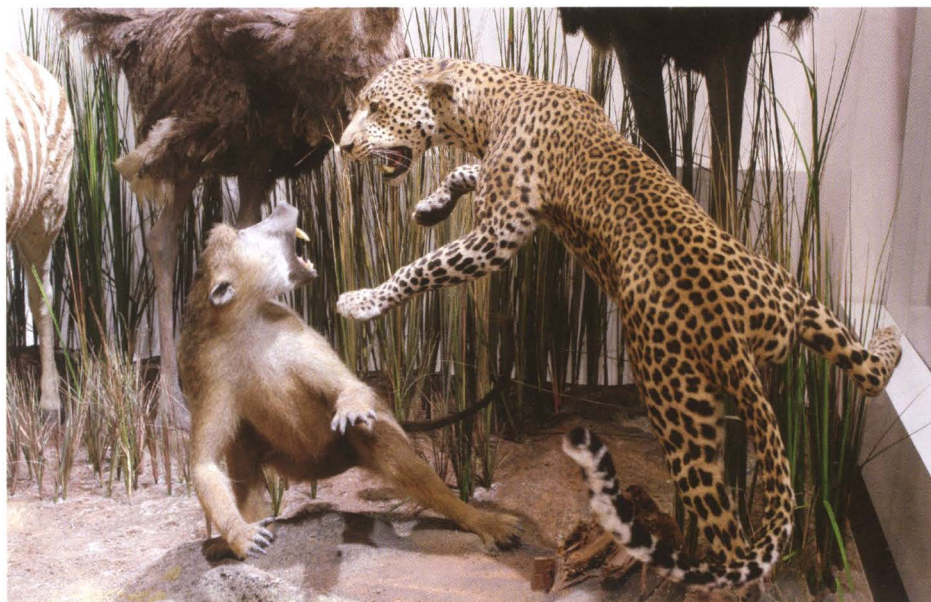
Arhiva Muzeului

Fotograf George Ștefan Năzăreanu

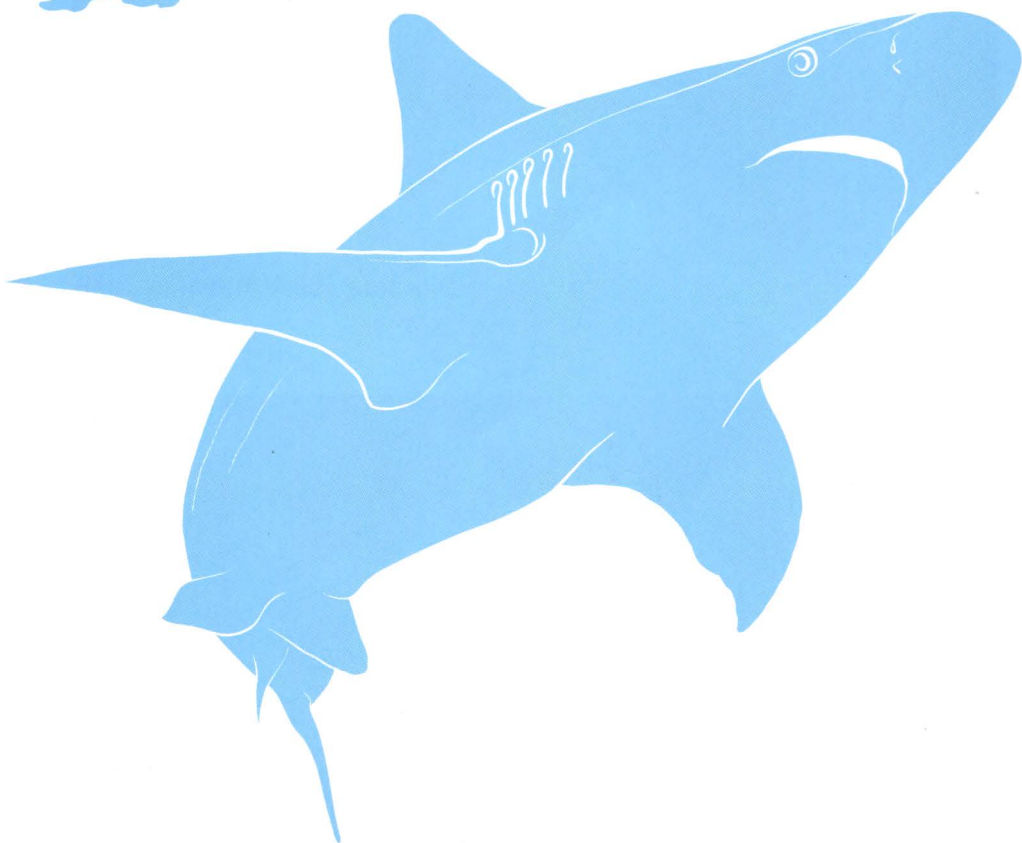
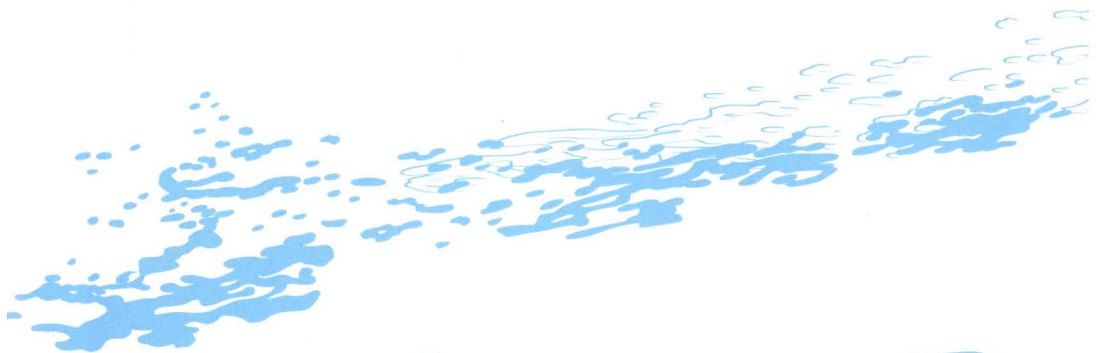

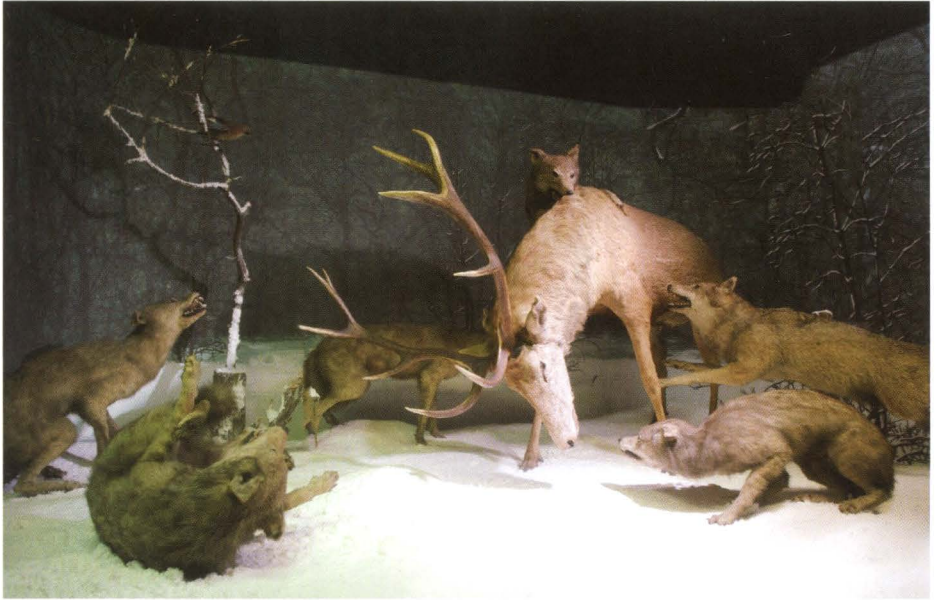

Vedere panoramică Muzeul Zoologic

Aspecte din Savana Africană

Diorama „Cerb atacat de lupi”

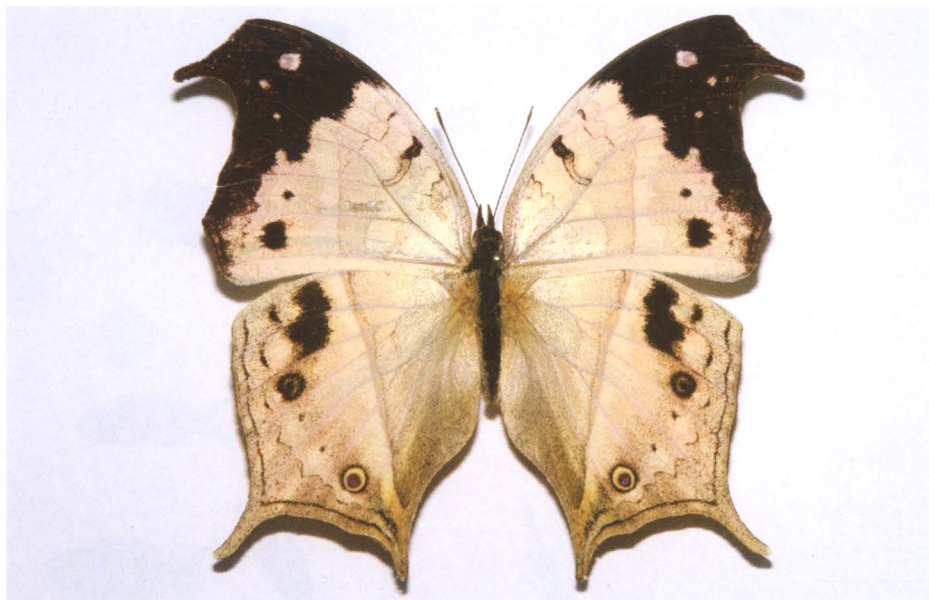

Fluturi Colecție Caradja

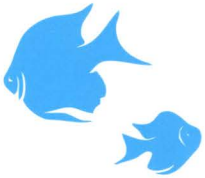
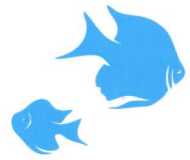
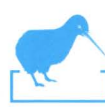
Secțiune Diorama Arctica - Urși polari

Fluturele-pinguin (*Salamis anacardii duprei*)

©Muzeul Național de Istorie Naturală Grigore Antipa

Șoseaua Pavel D. Kiseleff nr 1
Sector 1, București

Ai nevoie de
mai multe
informații?

www.antipa.ro
www.facebook.com/muzeulantipa
Telefon: 021/312.88.26
Fax: 021/312.88.63

Pentru informații legate de programele
educaționale, contactează Secția de
Relații cu Publicul

